



№ 9 (712)
Жовтень 2011 р.

Щомісячник Вінницького національного
технічного університету

Найсвіжіші університетські новини на сайті <http://www.impuls.vntu.edu.ua/>



ЄВРО-2011 — У ВІННИЦІ!!!

Стор. 2–5

Колонка головного редактора

ДЛЯ ТИХ, ХТО ЛЮБИТЬ, ДИВИТЬСЯ І ЖИВЕ КІНО!



Кіно – це цілий світ екранної ілюзії, без якої ми вже не уявляємо життя. Важко знайти людину, яка хоча б раз у житті не сиділа за-тамувавши подих і не спостерігала за тим, що відбувається по той бік екрану. Відданим прихильником кіно людство стало давно і назавжди.

Кіноклуб – це місце, де можна задовольнитись мистецтвом кіно в повному обсязі. Це необмежений догмами та форматами культурний простір, що розвиваючись, дарує своїм поціновувачам нові тематичні підбірки фільмів. Це місце, де після перегляду можна подумати і поміркувати над побаченим.

З жовтня за ініціативи університетського осередку BEST у ВНТУ відновив свою роботу Кіноклуб. Серед відвідувачів Кіноклубу переважають студенти, яких не влаштовують стрічки, що ротуються у кінотеатрах або транслюються по телебаченню, їх цікавить інше кіно. Кіно, яке може дивувати та захоплювати, подобатись або викликати діаметрально протилежні враження.

Кіноклуб дає можливість познайомитись з кіномистецтвом із різних сторін, дізнатись більше про історію кіно, його стилі, жанри та напрямки. При виборі фільмів немає строгих обмежень. Виходячи з головної мети Кіноклубу, яка полягає в тому, щоб запропонувати студентам альтернативи масовій культурі, сприяти формуванню естетичної свідомості на основі справжніх культурних цінностей, ознайомити з шедеврами світового кінематографа, новим аматорським відео, а також творчістю видатних кінорежисерів та акторів, увага надається не тільки класиці українського та світового кіно, але й сучасним кінострічкам, адже є й такі поціновувачі, які за спецефектами бачить цікаві теми для обговорення з філософської точки зору. Одним із змістовних напрямків діяльності Кіноклубу є також впровадження естетики чорно-білого і німого кіно. Крім того, заплановано покази кінострічок патріотичного та духовного спрямування, аби підвищити рівень свідомості студентів.

Кіноклуб працює щопонеділка в аудиторії 222 головного навчального корпусу, початок сеансу о 15.00. Слідкуйте за анонсами! До цікавого перегляду та обговорень запрошуються усі!

Анна ПИСКЛЯРОВА,
проректор з виховної роботи ВНТУ,
головний редактор часопису «Імпульс»

Рівень



acm International Collegiate Programming Contest

IBM

event
sponsor

ПРОГРАМІСТСЬКЕ

Напівфінал чемпіонату світу зі студентського програмування відбувся 11–16 жовтня у нашому Вінницькому національному технічному університеті. У змаганнях взяли участь 38 команд з 5 країн Європи. І це подія в інтелектуальному світі не менш масштабна, ніж у футбольному — Євро-2012

Студентська командна першість світу з програмування ACM-ICPC (International Collegiate Programming Contest: <http://cm.baylor.edu>), яка проводиться цього року в 36-те, є наймасовішою, найпопулярнішою та найпрестижнішою всесвітньою студентською олімпіадою. Вона проводиться всесвітньою Асоціацією комп'ютерної техніки ACM (Association for Computer Machinery: <http://acm.org>) у чотири етапи. Кількість учасників першого (університетського) етапу складає понад 250 тис. команд (750 тис. студентів).

ACM-ICPC вимагає від студентів не тільки високопрофесійних навичок програмування (кодування), але й уміння у цейтноті та у стресових умовах змагань створювати складні оптимізаційні алгоритми. Кожній команді з трьох студентів надається лише один комп'ютер, що вимагає здатності узгоджувати свої фахові амбіції з кінцевою метою — злагодженої командної роботи. Нині, коли розробляються масштабні програмні проекти, програміст навіть найвищої кваліфікації не матиме цінності, якщо не зуміє працювати в колективі. Отож, команда за 5 годин має написати оптимізовані за часом та використовуваними обсягами пам'яті програми розв'язку 10-12 задач. Переможець той, хто розв'язав максимальну кількість задач за мінімальний час. Кожна невдала спроба задачі додає до загального часу 20 штрафних хвилин.

Розробка алгоритмів вимагає неабияких знань у математиці. Тому переможцями олімпіади з програмування частіше стають студенти класичних, а не технічних вишів, призері та переможці всесвітніх математичних олімпіад.

Десять років тому у нашому Вінницькому національному технічному університеті з ініціативи професора Володимира Месюри (нині директор Європейського напівфіналу Чемпіонату світу з програмування) розробили програму розвитку спортивного програмування в Україні. Ідею потужно підтримало Міністерство освіти і науки України. Мета — за 10 років вивести українських програмістів до золотих призерів першості світу.

Студентська програмістська олімпіада тепер стала наймасовішою в Україні — збирає понад 2000 студентів. Проводяться зимова та літня школи з програмування — Харківським національним університетом радіоелектроніки та Севастопольським національним університетом ядерної енергетики та промисловості.

Результат. Останні три роки лише українські команди представляють південно-східну Європу в фіналі першості світу. Двічі — у 2008-му Львівський національний університет ім. І. Франка та 2010-му Київський національний університет ім. Т. Шевченка ставали золотими призерами першості світу. А Донецький національний університет торік здобув світове срібло.

Якщо за всю історію змагань інші країни південно-східної Європи делегували до фіналу лише команди столичних ВНЗ, то від України, крім Київського національного університету ім. Т. Шевченка та НТУУ «КПІ», до фіналу першості світу виходили: Вінницький національний технічний університет (2005, 2007 роки), Донецький національний університет (2010), Львівський національний університет ім. І. Франка (2007, 2010), Таврійський націо-

на. А випускник ВНТУ Дмитро Коржик двічі як тренер — у 2009-му і 2010-му вивів до фіналу першості світу команду університету Дюка (Північна Кароліна, США), де він тепер навчається в аспірантурі. Студент наукової магістратури ВНТУ Віталій Невідомий у травні цього року був запрошений на співбесіду у Сан-Франциско, та після захисту магістерської дисертації поїде працювати у Google до США.

Наші програмісти можуть створювати найскладніше програмне забезпечення і успішно створюють його, але не в Україні — за кордоном...

А представники ЗМІ цікавляться значущими світовими перемогами студентів-програмістів значно менше, аніж кримінальними подіями чи великим бізнесом або політикою...

Прем'єр-Міністр України Микола Азаров зустрічається з переможцями фіналу першості світу з комп'ютерних ігор, але не має інформації про успіхи на першості світу українських програмістів. Президент України Віктор Янукович поставив задачу найближчими роками вивести три українські університети до числа перших 500 у всесвітньо-

ЄВРО-2011 — У ВІННИЦІ!!!

нальний університет ім. В. І. Вернадського (2008, 2010), Національний технічний університет «ХПІ» (2009).

За роки виконання проекту Україна вийшла на п'яту позицію у світовому рейтингу програмістів (http://www.topcoder.com/stat?c=country_avg_rating), яку міцно утримує, випереджаючи США.

Програмістські успіхи сприяють не тільки зростанню світового іміджу України, а й залученню до неї іноземних інвестицій. Лише торік і лише у Вінниці створили свої філії три іноземні компанії з розробки програмного забезпечення. А після того, як команди ВНТУ двічі пробілися до фіналу світової першості, де обидва рази увійшли до тридцятки кращих університетів світу, у Вінниці відкрила філію данська компанія CDM, яка уклала спеціальну угоду про співпрацю з ВНТУ, створила в університеті власний навчальний клас та щорічно проводить зі студентами безкоштовні факультативні курси з вивчення сучасних інформаційних технологій.

Торік вдесьте у нашому вінницькому політесі відбулась Всеукраїнська студентська олімпіада з програмування, яка має статус чвертьфіналу першості світу. Її гостем був директор першості світу АСМ з програмування Білл Поучер, професор університету Бейлора (Техас, США): «Дуже радий знайомству з Україною, студенти-програмісти якої останнім часом демонструють найвищу динаміку зростання рівня підготовки і посідають більшість призових місць у південно-східному європейському півфіналі першості світу з програмування».

Він зауважив, що США випускають тільки 1/6 від потріби фахівців з інформаційних технологій і вимушені наймати 5/6 спеціалістів з інших країн. Справді, більшість переможців Всеукраїнської студентської олімпіади працюють за кордоном: Google, Facebook, Microsoft, IBM.

Член зіркової команди нашого Вінницького національного технічного університету, що двічі була фіналістом першості світу, Богдан Власюк працює у Цюріху (Швейцарія) програмістом фірми Google. Інший член команди Павло Коржик в Сідней (Австралія) в іншому офісі фірми Google, також розробляє програмне забезпечен-



Brainstorming

му рейтингу ВНЗ. А вже нині у галузі «чистого програмування» п'ять українських ВНЗ (зокрема й ВНТУ) входять до 50 кращих університетів світу:

http://community.topcoder.com/stat?c=school_avg_rating.

Результати першості світу з програмування відображають міжнародний розподіл світового комп'ютерного інтелектуального потенціалу. Недарма компанія IBM, генеральний спонсор всесвітньої студентської першості з програмування, щорічно витрачає на її проведення десятки мільйонів доларів, перетворюючи Всесвітній фінал на свято для найталановитіших студентів планети. Недарма й український півфінал першості світу нараховує сьогодні 22 спонсори та партнери, серед яких гранди світової ІТ-індустрії: IBM, Microsoft, Facebook, Frog, EPAM, SysIQ, GlobalLogic, S&T, Yandex.

Сьогодні українські програмісти здатні на створення власних програмних шедеврів, які б не поступались операційним системам Windows та Unix, соціальним мережам Facebook та Вконтакте. Їх потенціал значно перевищує потенціал, наприклад, індуських програмістів, які приносять своїй країні багатомільярдні прибутки! На жаль, Усі українські призери першості світу з програмування працюють за кордоном, у тих же Facebook, Google, Microsoft, IBM...

Тож, сьогодні найголовнішим завданням є підтримка і працювання обдарованої молоді в Україні. Це найвагоміша і найзначущіша інвестиція у розвиток держави.

НАПІВФІНАЛ ПЕРШОСТІ СВІТУ — У ВНТУ!

«Плеяда», найімпульсантиша зала Вінниці, вистала плеяду найсильніших студентів-програмістів, які змагались у нашому університеті за вихід до фіналу світової першості

На урочистостях з нагоди старту таких престижних інтелектуальних змагань **ректор ВНТУ, доктор технічних наук, професор Володимир Грабко** зазначив:

— Тут зібралася еліта студентського програмування України і Південно-Східної Європи. Для університету дуже велика честь проводити цей захід. У програмістських перегонках беруть участь 250 тисяч команд світу, а на заключний етап потрапляють лише близько сотні. Тому проведення такого масштабного змагання — це престиж не лише для нашого університету і Вінниці, а й для усєї держави Україна.

Щиро вітав учасників півфіналу студентського спортивного програмування і **Вінницький міський голова Володимир Гройсман**:

— Дуже приємно, що Вінниця, а саме наш Вінницький національний технічний університет обраний як база для проведення змагань. Технології змінюють світ. І саме учасники цих змагань є дотичними до тих змін, які відбуваються сьогодні і чекають нас у майбутньому. Головне, щоб ці зміни несли у життя позитив. Наш вінницький політех готує фахівців дуже високого рівня. Багато його випускників працюють у Вінницькій міській раді, яка має в Україні високу репутацію в IT-технологіях муніципального управління. Нещодавно три потужні закордонні IT-компанії відкрили у Вінниці свої філії. Мені хотілося б, аби кожен із вас був переможцем у своєму житті і відкрив свою власну справу. І місто, де ви реалізуєтесь, аби була Вінниця. Аби ваші мрії і потенціал втілювалися у життя. Участь у такому змаганні — це уже перемога.

Данській компанії CDM A/S, одному зі спонсорів цих престижних змагань, близько три десятиліття. А її вінницькій філії лише 4 роки. Програмістами там працюють головним чином випускники ВНТУ:

— Це 30 розробників. Із свого досвіду можу сказати, що українські спеціалісти дуже сильні і ціняються у світі. — Каже **директор Вінницької філії данської компанії**

CDM A/S Томас Бомберг. — Я вважаю, що проведення такого рівня змагань, є тим фактором, який сприяє вихованню надзвичайно сильних програмістів України. Такі олімпіади дають змогу поліпшити знання. І навіть якщо ви не виграєте, ви здобуваєте досвід і нові знання. І це є найважливішим.



Співробітник срібного спонсора світового напівфіналу — данської компанії CDM A/S Томас Бомберг ще раз епелнився, що українські програмісти дуже талановиті

Підтримала запевнення пана Бомберга і **Маріса Арчулетта, представник Facebook (Сан-Франциско)**. У цій компанії теж працюють українські програмісти, зокрема й



На студентський програмістський чемпіонат — студентський журналістський десант з Київського національного університету культури і мистецтв. Другокурсниця КНУКІМ Тетяна Месюра зичить перемоги найсильнішим

учасники та призери студентської спортивної світової першості. Facebook, спонсуючи ці перегони, сподівається й надалі поповнювати свій штат юними талантами.

— Ми дуже раді виступати спонсорами цих змагань. Наша компанія заснована у 2004 році, тож, ми маємо багато планів і багато роботи. І ми сподіваємось, що ці змагання відкриють нові таланти.

Керівник Вінницького регіонального підрозділу компанії ДАТАГРУП Валерій Рубан:

— Я гордий, що моя alma-mater проводить змагання такого рівня, такого масштабу. Для мене політех найкращий ВНЗ — назавжди! Зараз можна зробити багато чого, маючи ідеї.

Організатори створили усі умови для успішного проведення світового півфіналу. Прокладено комп'ютерну мережу в актовому залі ВНТУ, де розташовувались всі 38 команд, для проведення змагань закуплені нові сучасні комп'ютери. Аби змагання стали справді святом, передбачили цікаву і різноманітну програму відпочинку і розваг. Вечірка знайомств відбулася у «Спорттаймі», одному з найкращих молодіжних клубів міста. Поїздка до дендропарку Софіївка (Умань), який особливо чарівний цієї осінньої пори, налаштувала на ліричний лад. Лазерне шоу найбільшого в Європі цифрового фонтану, музей ВПС України та екскурсія на ставку Гітлера Wehrwolf, поєдинки з пейнтболу і футболу — заряд енергії і позитивних емоцій програмістам забезпечено!

ПЕРЕМОЖЦІ І ПРИЗЕРИ

У боротьбі за вихід у фінал першості світу зі спортивного програмування загалом взяли участь 77 команд з 7 країн світу — Болгарії, Македонії, Молдови, Румунії, Сербії, Туреччини та України.

Цього року вперше півфінал студентського чемпіонату світу ACM-ICPC з програмування відбувався в on-line режимі одночасно в Україні — у нашому Вінницькому національному технічному університеті та в Румунії — в Бухарестській політехніці.

Основний тур змагань відбувся у суботу 15 жовтня з трансляцією в Інтернет у режимі «Live».

Призові місця на румунському сайті розподілилися так:

| Місце | Команда | Університет | Країна | Задач | Час |
|-------|---------------|-------------------------------------|---------|-------|------|
| 1 | iddqd | НТУ «ХПІ» | Україна | 7 | 354 |
| 2 | Unibuc Orion | Бухарестський університет | Румунія | 6 | 770 |
| 3 | Akai | Таврійський НУ ім. В.І.Вернадського | Україна | 6 | 819 |
| 4 | Reckless | Київський НУ ім. Т. Шевченка | Україна | 6 | 1043 |
| 5 | VNTU [IOTeam] | Вінницький НТУ | Україна | 4 | |
| 6 | Checkraise | Університет Бабес-Бойяла | Румунія | 3 | |

У нашому Вінницькому національному технічному університеті змагались 38 команд з 5 країн (окрім команд Македонії та Сербії). Загальна кількість учасників на українському сайті — 118 та 38 тренерів й спостерігачів.

Призові місця українського сайту:

| | | | | | |
|---|--------------------|------------------------------|-----------|---|-----|
| 1 | Donetsk NU: United | Донецький НУ | Україна | 5 | 513 |
| 2 | LNU United | Львівський НУ ім. І.Франка | Україна | 5 | 549 |
| 3 | 1024 | НТУУ «КПІ» | Україна | 5 | 745 |
| 4 | VNTU [wRabbits] | Вінницький НТУ | Україна | 4 | 165 |
| 5 | boun 1 | Босфорський університет | Туреччина | 4 | 269 |
| 6 | BZFlags | Київський НУ ім. Т. Шевченка | Україна | 4 | 362 |

Переможці змагань отримали призи — електронні книжки, web-камери Logotech, стереонавушки, зовнішні жорсткі накопичувачі та флеш-пам'ять ємністю 32 Гб.

— Такі змагання дають програмістам дуже цінний досвід, який допомагає вдосконалюватися. А поліпшувати свої фахові вміння можна безкінечно, — посміхається гість із Сан-Франциско Остап Коркуна, колишній олімпієць, а нині програміст Facebook. — До того ж змагання — це весело! Вони дають змогу акумулювати навички, котрі є перевагою і можуть забезпечити успіх у чемпіонаті наступного разу. І життєвий успіх також!

Месюра Володимир Іванович, директор півфіналу Чемпіонату світу з програмування, професор нашого Вінницького національного технічного університету:



Остап Коркуна у складі команди Львівського університету в 2008 році вперше для України на фіналі першості світу зі спортивного програмування завоював золоту медаль. Нині він і Маріса Арчулетта представляють платинового спонсора змагань — Facebook (Сан-Франциско)



Команда «boun 1» Босфорського університету (Туреччина) у Вінниці здобула «бронзу»



Іноземні команди з 5 країн, які змагались за вихід до світового фіналу у нашому університеті



Зала в очікуванні спортивних програмістських перегонів

— Нам є чим пишатися: наші команди довели найвищий інтелектуальний потенціал України, здобувши за останні роки безліч нагород з програмування у міжнародних змаганнях та привернувши увагу світового бізнесу до українських технічних спеціалістів.

Фоторепортажі Сергія Маркова з напівфіналу світової програмістської студентської першості тут <http://photo.vstu.vinnica.ua/>

Співпраця



УКРАЇНЬСЬКА ОСВІТА В МОСКВІ

Ректор нашого університету, доктор технічних наук, професор Володимир Грабко взяв участь у Днях освіти України в Російській Федерації.

Такий захід у практиці українсько-російської співпраці проводиться вперше. Українська делегація на чолі з Міністром освіти і науки, молоді та спорту держави Дмитром Табачником перебувала у Москві.

Вітчизняні освітяни, науковці, а також студенти спілкувалися зі своїми російськими колегами у різних навчальних, наукових закладах столиці РФ. А на спільній нараді з Міністром освіти і науки Російської Федерації Андрієм Фурсенком та Міністром МОНмолодьспорту України Дмитром Табачником ділилися своїми спільними напрацюваннями, ідеями та враженнями від зустрічей.

Між вишами наших держав було укладено понад 20 угод. Договори про

співпрацю між ВНЗ передбачають створення та функціонування спільних магістерських програм, обмін науковцями, студентами та аспірантами, проведення спільних конференцій та літніх шкіл тощо. Географія участі керівників ВНЗ: від Львова до Приморського краю.

Створено Асоціацію вищих навчальних закладів-партнерів України та Росії. Головною її метою є сприяння багатоформатному співробітництву між установами вищої освіти Росії та України, включаючи розробку та реалізацію спільних міжнародних дослідницьких проектів, а також освітніх програм. Є ідея створення Асоціації аспірантів та моло-



дих дослідників ВНЗ України та Росії і Ради керівників студентського самоврядування України та РФ.

Як повідомив Андрій Фурсенко зараз в російських вищих навчальних закладах навчаються 7100 українських студентів, а Дмитро Табачник зазначив, що в українських навчаються понад 6 тис. громадян з Росії.

Перспективно

ГРОШІ ВІД ВЛАДИ — УНІВЕРСИТЕТСЬКІЙ НАУЦІ

На обласних урочистостях з нагоди Дня працівника освіти професорам Сергію Павлову та Сергію Злепку вручили сертифікат на отримання гранта у сумі 40000 грн. А доценту Андрію Яровому — на 20000 грн.

Уже вшосте на Вінниччині відбувається конкурс освітніх інноваційних проектів, який зорганізують і фінансово підтримують Вінницькі облдержадміністрація й облрада. Здійснюється він в рамках реалізації Програми розвитку інформаційних, телекомунікаційних та інноваційних технологій в закладах освіти Вінницької області до 2015 року. Цьогоріч свої напрацювання подали 34 навчальні заклади.

Наш університет представив два проекти.

«Розробка, створення та впровадження автоматизованих систем для управління приладами нанoeлектроніки, зокрема енергозберігаючими джерелами світла та тепловими пунктами» (керівники — доктори технічних наук, професори Сергій Павлов, завідувач кафедри загальної фізики та фотоніки, та Сергій Злепка, завідувач кафедри проектування медико-біологічної апаратури).

У нашому університеті ще у 90-ті роки потурбувалися про стовідсотковий приладовий облік енергоспоживання. Це суттєво зменшило витрати на комунальні послуги. А з початком XXI століття у нашому вишій організації-технічними заходами з енергозбереження (в основному маловитратними) зменшили споживання тепла, води, газу на третину.

Аби енергоефективність і надалі зростала, слід модернізувати системи енергопостачання на новій технічній та технологічній базі, а також покращити теплотехнічні характеристики об'єктів. Отож, мета проекту — створення автоматизованої системи для ефективного дистанційного управління освітленням та тепловими пунктами установи залежно від погодних умов та режиму роботи. А також забезпечення автоматизованого цілодобового моніторингу використання теплоносія та повідомлення про аварійний стан системи по GSM та Internet-каналах. Ці методи та технологія суттєво покращать параметри та ефективність систем освітлення та теплопостачання, водночас зменшивши фінансові витрати.

Другий проект **«Високопродуктивний обчислювальний мережевий комплекс на основі сучасних паралельно-ієрархічних технологій для підвищення ефективності навчальної, наукової та управлінської діяльності у навчальних закладах Вінницького регіону»** (керівник — докторант кафедри комп'ютерних наук ВНТУ, кандидат технічних наук, доцент Андрій Яровий).

Розробка зорієнтована на підвищення ефективності навчальної, наукової та управлінської діяльності у навчальних закладах через використання



високопродуктивного обчислювального мережевого комплексу з економним споживанням електроенергії на основі сучасних паралельно-ієрархічних технологій. Мета досягається шляхом реалізації в межах обчислювального комплексу паралелізму засобами як паралельного, так і розподіленого програмування із застосуванням технологій GPGPU та сучасних паралельно-ієрархічних технологій. Виконання проекту дозволить з легкістю додавати обчислювальні можливості суперкомп'ютерних систем на основі GPU в існуючі центри обробки даних.

За результатами оцінювання журі проект професорів Сергія Павлова та Сергія Злепки здобув перше місце і грант у сумі 40000 грн. Проект доцента Андрія Ярового отримав грант у сумі 20000 грн. за друге місце.

Гранти дають змогу вченим втілити у життя напрацьовані проекти та ідеї, відкривають нові можливості та перспективи для розвитку навчального закладу.

ПРО ІННОВАЦІЇ ЯК ДЖЕРЕЛО ПРИБУТКІВ І РУШІЙ РОЗВИТКУ

На рачі

Комітет Верховної Ради з питань промислової і регуляторної політики та підприємництва провів «круглий стіл» на тему: «Інновації в Україні: пропозиції до державної політики». Взяти участь у дискусії запросили завідувача кафедри фінансів і кредиту нашого університету, доктора економічних наук, професора Віталія Зянька.

Захід проведено спільно з проектом «Вдосконалення стратегій, політики та регулювання інновацій в Україні», який фінансується ЄС.

Провідні економісти держави за «круглим столом» обговорювали потенціал і ключові проблеми інноваційного розвитку України; законодавче забезпечення інноваційної діяльності країни тощо.

Відкриваючи засідання, голова Комітету Наталя Королевська, зокрема, зазначила, що «в сучасних умовах успішна конкуренція з провідними гравцями світового ринку без створення та постійного вдосконалення національної інноваційної системи неможлива».

У виступах експертів, зокрема, зазначалося про виклики і потенціал інноваційного розвитку та законодавчої



структури в Україні; варіанти розвитку стратегії для становлення інновацій як основного рушія економічного розвитку й підвищення конкурентоспроможності та сприяння підвищенню прибутковості бізнесу.

На думку учасників засідання, інновації мають розглядатися як основний рушій економічного розвитку і підвищення конкурентоспроможності, а також як джерело збільшення прибутковості бізнесу.

ЗНАЙ НАШИХ!

І ГРАН-ПРІ, І ЗОЛОТО, І СРІБЛО — У ВІНАХІДНИКІВ ВНТУ

У Севастополі завершив роботу VII Міжнародний салон винаходів і нових технологій «Новий час».

Його організаторами виступили Державна служба інтелектуальної власності України та Державне підприємство «Український інститут промислової власності». Виставка проходила під егідою Міжнародної асоціації винахідницьких організацій (IFIA), єдиним від України асоційованим членом якої є наш Вінницький національний технічний університет.

У роботі VII Салону взяли участь понад 350 представників (третина з них – молодь) винахідницьких, інноваційних, наукових організацій з майже 30 країн. Найактивнішими були учасники з Бельгії, Ірану, Казахстану, Латвії, Литви, Молдови, Польщі, Ро-

сійської Федерації, Румунії, Тайваню, Угорщини, України й Естонії.

Роботи, представлені на VII Салоні, оцінювали міжнародне журі на чолі з професором П'єром Фюм'єром (Бельгія) й національне журі на чолі з представником України в Європейській асоціації ТРІЗ Антоном Карловим. До складу журі увійшли представники Державної служби інтелектуальної власності України та Інституту промислової власності.

Спеціальний приз Інституту інтелектуальної власності України **Гран-Прі** вручено колективу винахідників нашого вишу — докторам технічних наук, професорам Володимир Осадчуку та Олександр Осадчуку, студентам Ользі Стовбчатій та Руслану Насадюку за мікроелектронний витратомір газу та вимірювач магнітної індукції, які підтримані патентами України.

Золоті медалі отримали винахідники нашого ВНТУ:

- ректор університету, доктор технічних наук, професор Володимир Грабко, кандидат техніч-



Урочисте відкриття VII Міжнародного салону винаходів і нових технологій «Новий час»

них наук, доцент Валентин Грабко за пристрій для вимірювання ресурсу високовольтного комутаційного апарату;

- доктори технічних наук, професори Володимир Кожем'яко та Сергій Павлов, асистент Руслан Просоловський за волоконно-оптичний пристрій для дослідження периферійного кровообігу;

- кандидат технічних наук, доцент Олександр Шеремета за спосіб відображення інформації про час «Сегментовані стрілки».

Срібну медаль здобув патент «Буферний каскад», автори якого доктор технічних наук, професор Олексій Азаров та аспірант Сергій Богомолів.



Золота медаль «Нового часу» винахіднику Олександр Шереметі за «Сегментовані стрілки»

НАУКА ВИЖИВАТИ

Ecology-2011

До нашого Вінницького національного технічного університету на III Всеукраїнський з'їзд екологів з міжнародною участю приїхали 250 науковців з 8-ми країн — Канади, Австрії, Польщі, Росії, Білорусі...

Окрім трафаретних побажань щастя-здоров'я уже доречно зичити чистої води і свіжого повітря. Світ справді занадто малий, аби задовольнити людську ненаситність, — це зауважив Махатма Ганді ще на початку минулого століття. Людствувнезабарі загрожує загибель, якщо воно терміново не перегляне свого ставлення до природи. Нині ж лідером серед наук стає екологія, яка перетворилась в науку про виживання людства.

— Збереження довкілля — це збереження цивілізації на Землі. — Вітаючи учасників екологічного фо-

руму, наголосив ректор нашого університету, доктор технічних наук, професор Володимир Грабко. — Ми намагаємось готувати майбутніх інженерів так, аби вони пріоритетним у своїй діяльності мали проблему збереження довкілля.

Найбільш проблемними об'єктами сьогодні на Вінниччині є полігон твердих побутових відходів у селі Стадниця, золотидвал Ладижинської теплоелектростанції, який займає 186 гектарів землі в селі Зарічне Тульчинського району, відвали фосфогіпсу колишнього об'єднання «Хімпром», могильники отрутохімікатів біля села Джурич Шаргородського району. Про ці екологічні болі регіону розповідав перший заступник голови Вінницької облради Ігор Кревський. До речі, Ігор Миколайович випускник нашого вишу.

— У штаті нашої екоінспекції працює чимало випускників Вінницького технічного університету, — говорить начальник Державної екологічної інспекції у Вінницькій області Юрій Дубовий. — До нас приходять молоді висококваліфіковані фахівці, і потрібен дуже невеликий період адаптації, аби вони вповні виконували свої посадові обов'язки.

Перший заступник начальника Української служби порятунку у Вінницькій області, генерал-майор Леонід Вівсик повідомив, що в УСП створено



філію кафедри екології і екологічної безпеки Вінницького технічного університету. Її завідувач доктор технічних наук, професор Василь Петрук є експертом ЄС з організації інтегрованого управління поводження з відходами.

— Наші студенти-екологи і науковці плідно співпрацюватимуть з УСП. — Запевнив Василь Григорович. — Щодо з'їзду, то до початку його роботи ми видрукували двотомний збірник, куди увійшли майже три сотні наукових статей. А заключну резолюцію нашого екофоруму розішлемо в державні інституції, аби відреагували на пропозиції, ідеї і застереження, висловлені його учасниками. Ми добилися, що вже наступного року в школі читатиметься обов'язковий предмет «екологія». Є чимало досягнень, але завдань попереду ще більше.

Форумчани віншували сподвижника української освіти і науки, за чийми книгами вчать студенти-екологи усієї України — Миколу



Головний науковий співробітник Інституту фізики Національної академії наук Білорусі, член-кореспондент НАНБ, доктор фізико-математичних наук, професор Аркадій Іванов



Отаман Вінницького козацького полку імені Івана Богуна Володимир Воловодюк: «Козаки завжди дбали про довкілля»



Перший заступник голови Вінницької облради Ігор Кривський, випускник вінницького політеху 1982 року



Доктор сільськогосподарських наук, рівненський професор Микола Клименко. За його книгами вчать студенти-екологи усієї України

Клименко, доктора сільськогосподарських наук. Він заснував одну з перших кафедр екології в Україні.

Едуард Звенигородський приїхав до Вінниці з Канади.

— Викладаю в Університеті Торонто біомедичні предмети і дисципліни, пов'язані з екологією. Мета мого приїзду — ознайомити з канадським досвідом у сфері екології. Україна має цікавість до канадських екологічних проєктів, котрі стосуються підвищення якості питної води, спеціальних пристроїв для очищення питної води. Зацікавив і досвід щодо зеленого фермерства. У нас є компанії, які займаються реалізацією продукції зелених фермерів, котра

чиста від генетично модифікованих речовин і пестицидів. Вартий уваги досвід водоростевих добавок до харчових виробів, зокрема до хліба. Україна має унікальний інтелектуальний потенціал, досвідчені кадри. Україна має цікаві ідеї і проєкти. Я вважаю, що недостатньо організації і впровадження цих ідей, себто екологічного менеджменту на адміністративному рівні. А також правові проблеми мають бути вирішені.

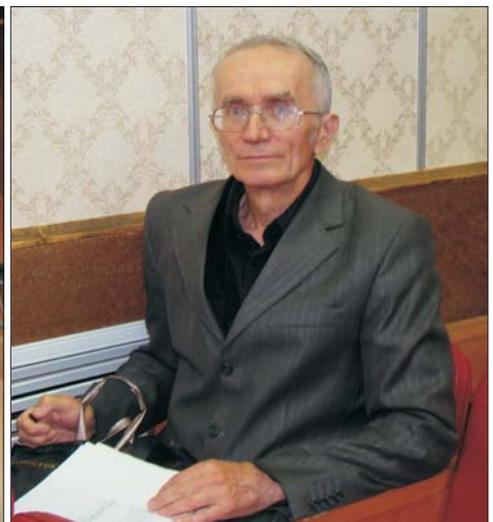
Олександр Бондар, доктор біологічних наук, професор, член-кореспондент НААНУ, ректор державної екологічної академії післядипломної освіти та управління міністерства екології та природних

ресурсів України вважає, що для України є нагальною проблема сертифікації усіх природних ресурсів, насамперед землі. А також і полігонів відходів.

— Нині маємо повне розорення і винищення водоохоронних зон, лісосмуг і руйнування родючості ґрунтів. Тому наголошую: перед тим, як продати землю обов'язково повинен бути затверджений екологічний сертифікат, де є чіткі її параметри. Інакше залишимося без свого основного природного ресурсу — чорнозему. Якщо взяти весь природний ресурс України за сто відсотків, то не надра головне наше багатство. 67% — це родючість наших ґрунтів.



Начальник державної екологічної інспекції у Вінницькій області Юрій Дубовий



Член Національної спілки письменників України, поет і професор Михайло Стрельбицький розповідав на з'їзді про екологічні сенси натурфілософської лірики Євгена Гуцала

КРАЇНА ТИСЯЧІ ОЗЕР, ДЕ ВЛІТКУ НЕ ЗАХОДИТЬ СОНЦЕ

Анна Поплавська, третьокурсниця Інституту АЕКСУ (група О-09) повернулася з Фінляндії, де перебувала за програмою Millennium Youth Camp 2011, котру започаткувала Technological Academy Finland.

У програмі брали участь 30 юнаків і дівчат із 22 країн - США, Болгарії, Чехії, Нової Зеландії, Росії, Японії, Словенії...

Аня єдина від України витримала конкурсний відбір. Діє Millennium Youth Camp лише другий рік, але популярність має неабияку.

Стартували в першому етапі конкурсного відбору понад 1500 анкет із 44 країн. Претенденти викладали детальну інформацію про себе, свій навчальний заклад, наукові інтереси, життєві плани. Звісно, англійською. У другому турі залишилось лише 100, кожен з яких мав подавати свою наукову роботу.

— Я подавала проект «Визначення центру нечітких об'єктів з підвищеною точністю». — Розповідає Аня. — Ми цю роботу виконували разом з братом. Це був продуманий алгоритм, як краще визначити центр нечітких об'єктів. Я навчаюся за спеціальністю «оптотехніка». Сашко теж навчався в Інституті АЕКСУ, закінчив магістратуру з червоним дипломом, зараз працює у Верховній Раді України. Він з першого курсу працював над тематикою завідувача кафедри ЛОТ — лазерної і оптоелектронної техніки, доктора технічних наук, професора Володимира Кожем'яки стосовно оптоелектронної обробки графічних зображень.

Аня також з першого курсу активно займається науковою роботою, співпрацює з професорами Володимиром Кожем'якою і Сергієм Павловим.

Millennium Youth Camp розрахована на учасників, віком від 16 до 19 років — школярів і студентів. Мета — залучити юних до науки, досліджень й, можливо, зацікавити молодь, яка цікавиться інноваційними ідеями надалі здобувати освіту саме у Фінляндії.

Мешкали учасники програми у Гельсінкі і сумувати за домівкою не встигали. Життя було дуже насичене.

— Ми були поділені на п'ять груп по шість осіб. Кожна спеціалізувалась за певним напрямком: математика, екологія, енергозбереження, вода. Я працювала у групі технічного напрямку. Створювали платформу в Інтернеті, що мала спростити спілкування молодим людям, які прагнуть навчатися й інтелектуально вдосконалюватися. Презентацію своїх проектів робили в Aalto University. Шкода, що ніхто не прийшов з Посольства України.

Організатори програми надіслали запрошення в посольства усіх держав, чії громадяни були задіяні. Переважна більшість відгукнулися.

Окрім Aalto University, юні гості Фінляндії перебували у Helsinki University.

— Дуже приємне враження справили надзвичайно комфортні аудиторії. Студент може підлаштувати парту під себе (стілничці рухаються) і конспектувати лекцію, сидячи так, як йому зручно.

Хоча тоді були канікули, усе ж поспілкуватися з фінськими студентами вдалося — гідами учасників програми повсюди були саме студенти.

Взагалі у фінської молоді більше позитивних емоцій і значно менше проблем, ніж в українській — таке в Ані склалось враження. Обираючи фах, молодь керується лише своїми уподобаннями й інтересами, не переймаючись, де потому працюватиме і яку зарплатню отримуватиме.

У Фінляндії навчання безкоштовне. До того ж немає ніяких перепон, коли з'являється потреба перекваліфікуватись.



Генеральний директор Nokia Стівен Елоп відповідає на запитання Анни Поплавської



— Від наших фінські студенти відрізняються ще й тим, що вони дуже багато подорожують світом. І навчатись можуть один рік в одній країні, наступний - в іншій. Наш гід-другокурсник перший курс закінчив вдома у Фінляндії, другий - в Америці. Цікаво, що вищою школою у Фінляндії називають не університети, а останні класи школи. Тобто, у вищій школі Фінляндії навчаються старшокласники, — продовжує розповідь Аня.



Учасників Millennium Youth Camp запросили до корпорації Nokia, де відбулася презентація нових телефонів, а також найсвіжіших прикладних інвестиційних технологій компанії. З юними інтелектуалами 20 хвилин спілкувався новий генеральний директор Стівен Елоп. Гід пояснив, що це вияв неабиякої шаноби, адже очільник Nokia дуже ошадливо ставиться до свого часу.

Хоча у Фінляндії офіційними мовами є фінська і шведська, але англійську знають повсюдно.

— Важче було розуміти тих, для кого англійська є рідною. Дівчина з Ірландії, приміром, говорила дуже специфічно. — Посміхається Аня. — Фіни справили враження приязних людей. Зорганізували нам розкішну подорож Балтійським морем. У Фінляндії фантастично чисте, навіть духмяне повітря. Мабуть, тому, що дві третини території країни — ліси. А в лісах переважають хвойні дерева.

Фінляндію не дарма називають країною тисячі озер — вони займають 8 відсотків території. Захист довкілля став національною ідеєю. Тут влітку не заходить сонце, а взимку навпаки — усю добу ніч! У північній частині країни - в Лапландії мешкає Йоулупуккі- Санта Клаус-Дід Мороз.

— За час перебування у Фінляндії ми полюбили цю країну, здружились між собою, тому було сумно говорити: «До побачення!» Але я переконалась, що інтелект нині у світі дуже цінується, а технічні спеціальності досить затребувані. Щодо мого фаху «оптехніка» — то він надзвичайно перспективний.

Залиеть квітів...

ВИМІРЮВАННЯ НЕВИМІРЮВАЛЬНОГО

І Міжнародна наукова конференція «Вимірювання, контроль та діагностика в технічних системах — 2011», котра відбулася 18—20 жовтня в нашому університеті, приурочувалась пам'яті професора Володимира Поджаренка.

І почалась вона хвилиною мовчання. — Володимир Олександрович був доброю людиною і талановитим науковцем. Приязний, доброзичливий, з ним приємно було спілкуватися і працювати. — Говорить ректор ВНТУ, доктор технічних наук, професор Володимир Грабко. — Він підготував 4 доктори наук, 10 кандидатів наук. Мав свою наукову школу, зробив понад 200 наукових публікацій. Активно впроваджував свої наукові розробки, активним був і у громадському житті. Сподіваюсь, що ця конференція матиме розвиток.

— З професором Олександром Поджаренком нас пов'язувала не тільки спільна наукова діяльність, він був не просто моїм колегою — він був моїм другом. Ми заприятелювали ще у 1980-му році. Тому для мене велика честь, що я розпочинав цю конференцію. Доповідь назвали «Сучасні актуальні питання метрології», — розповідає академік міжнародної метрологічної академії, доктор технічних наук, професор кафедри автоматизації експериментальних досліджень НТУУ «КПІ» Євген Володарський. — У нас звикли казати, що метрологія — це наука про вимірювання. Насправді метрологія — це наука про вимірювання і їх застосування. Там де застосовується вимірювання, усюди є її величність метрологія. А не тільки в органах Держспоживстандарту. На метрологію слід дивитися набагато ширше, ніж ми звикли. Метрологія торкається і нетрадиційних для себе галузей. Скажімо, психології. Уже можемо говорити про вимірювання невимірювального. І вимірювання — не самоціль. Вимірювання завжди для чогось.

Наш університет готує фахівців за напрямом підготовки 6.051001 — Метрологія та інформаційно-вимірювальні технології.

Спеціальність: Метрологія та вимірювальна техніка.

Випускню кафедру — метрології та промислової автоматизації очолює доктор технічних наук, професор Володимир Кучерук.

Метрологія та вимірювальна техніка є невід'ємною складовою будь-якого технологічного процесу або наукового дослідження об'єктів матеріального світу. Тому до сфери професійної діяльності випускників цієї спеціальності належать:

- підприємства, КБ, фірми, які займаються розробкою та виготовленням засобів інформаційно-вимірювальної техніки, розробкою математичного та програмного забезпечення їх функціонування;
- метрологічні служби в науково-дослідних установах, органах Держспоживстандарту, в усіх галузях господарства тощо;
- наукові установи, промислові підприємства, служби зв'язку та транспортного сполучення, авіація, космонавтика, збройні сили тощо, де обслуговуються вимірювальні засоби, інформаційно-вимірювальні технології;
- відділи сертифікації, стандартизації, контролю та управління якістю продукції.

Партнерство

КАНАДІЙСЬКА МОЛОДЬ НЕ МОЖЕ СЯГНУТИ РІВНЯ УКРАЇНСЬКИХ СТУДЕНТІВ

Професор University of Toronto Едуард Звенигородський для студентів вінницького політеху читатиме курс лекцій з медичної екології й екології людини.

Пан Звенигородський викладає у департаменті біомедичної діагностики Медичної академії університету Торонто. Має намір приїздити до Вінниці з лекціями на екологічну тематику - розповідати про напрацьований в Канаді екологічний досвід.

— До від'їзду до Канади працював на кафедрі хімії і екологічної безпеки Вінницького технічного університету. За 6 років, що я не був у Вінниці, констатую, як динамічно розвивається екологічна наука у ВНТУ. Від'їжджав у 2005-му, тоді у техуніверситеті була лише кафедра екологічна, а зараз є цілий науково-навчальний інститут - Інститут екології і екологічної кібернетики. Зміни разючі! І за цей час в університеті відбулося три всеукраїнських екологічних з'їзди!

Едуард Леонідович розповів, що підтримує жваві наукові стосунки зі своїми колегами з ВНТУ.

— Підготували і подали патентну заяву в Канадський інтелектуальний офіс щодо приладів контролю середовищ. Це наша спільна робота з доктором технічних наук, професором Василем Петруком, який нині очолює Інститут екології і екологічної кібернетики, а також кафедру екології і екологічної безпеки.

Відповідь на запитання, де комфортніше працювати викладачеві - в Україні чи Канаді, здивувала:

— Я висловлюю таку альтернативну думку, що в Україні. У Канаді професор має багато правових обмежень. Там жорсткі вимоги до викладача щодо політкоректності, ставлення до нацменшин. Професор повинен бути в курсі усіх правових аспектів. А в Україні



Едуард Звенигородський зі своєю колегою, кандидатом хімічних наук, доцентом Марією Єсєєвою



Харт-хаус — центр дозвілля студентів Університету Торонто. Більшість навчальних корпусів цього вишу є пам'ятками архітектури

бар'єру у спілкуванні між студентом і професором майже немає. Влаштуватися українському викладачеві на аналогічну посаду в канадському університеті дуже важко. До речі, українську освіту і російську також сприймають з обережністю.

Хоча інтелектуальний рівень українських студентів набагато вищий, ніж тамтешніх.

— Шкільна система освіти Канади, на жаль, не є такою, що відповідає запитам сьогодення. У школі там вчать, образно кажучи, лише таблицю множення й інші споріднені математичні співвідношення. Канадійська молодь не отримує ґрунтовних знань у школі, тому в університетах вони не можуть досягти того рівня, який мають українські студенти.



Запобігти! Врятувати! Допомогти!

ВНТУ в УСП

Філію кафедри екології і екологічної безпеки нашого університету відкрито в управлінні Української служби порятунку у Вінницькій області.

Генерал-майор УСП Леонід Вівсик стверджує, що це нагальна потреба життя.

— Насамперед між нашими профільними відділами й вашими науково-навчальними інститутами йтиме обмін інформацією. Науковці і студенти університету допомагатимуть аналізувати виявлені нашими співробітниками факти екологічних порушень. Окреслюється активна взаємодія нашого відділу транспорту і транспортної безпеки й Інституту машинобудування і транспорту ВНТУ. Співробітники УСП читатимуть лекції студентам.

Повноцінні тренування з цивільного захисту в Україні не проводились із 1988 року. Отож, коли виникне позаштатна ситуація, мало хто знає як діяти.

— Тому маємо намір у ВНТУ провести навчання за програмою дії в надзвичайних ситуаціях. Наш центр спеціалізованої підготовки і центр екстреної медицини навчатиме студентів усіх курсів надавати першу долікарську допомогу. Фахівці УСП нещодавно проходили вишкіл в Польщі, ділились своїм і переймали тамтешній



Генерал-майор УСП Леонід Вівсик, перший заступник начальника управління УСП у Вінницькій області

досвід у Словаччині й Угорщині. Це буде теоретичний курс, але ще більше практики: як врятувати життя. Адже значна кількість людей після важких травм помирає саме тому, що не була надана кваліфікована долікарська допомога.

Також в УСП є відділ наукових експертиз, де справ для університетських викладачів і їхніх студентів доволі.

СПОРТ**НА ПОЛІ — НАЙМОЛОДШІ СТУДЕНТИ**

Традиційний турнір з футболу серед першокурсників видався справжнім спортивним святом.

Відкрили його команди Інституту менеджменту й Інституту електроенергетики та електромеханіки. Посидинок відбувся в рівній боротьбі, але енергетикам вдалося здобути перемогу з рахунком 2:1, котра й зробила їх першими півфіналістами турніру.

Наступного дня на полі зійшлися команди Інституту радіотехніки, зв'язку та приладобудування й Інституту автоматики, електроніки та комп'ютерних систем управління. Боротьби в цій грі не вийшло — радисти впевнено перехопили ініціативу і здобули перемогу з рахунком 5:0, підтвердивши звання одного з фаворитів турніру.

Третій півфіналіст визначився в поєдинку між Інститутом машинобудування та транспорту й Інститутом будівництва, теплоенергетики та газопостачання. Гра пройшла за повної переваги ІНМТ, яку вони втілили у впевнену перемогу 4:1.

Четвертим учасником півфіналу стала команда Інституту інформаційних технологій та комп'ютерної інженерії, пройшовши на пряму завдяки щасливому жеребкуванню.

Півфінальні матчі були дуже різними за змістом, результатом і емоціями. Гра між ІНРТЗП та ІНЕЕЕМ пройшла в одні ворота. Радисти на початку матчу взяли м'яч під свій контроль і завдяки комбінованій грі навколо штрафного майданчика суперника раз-по-раз долали захисні редути енергетиків, що й забезпечило перемогу з рахунком 5:0.

Інший півфінал видався повною протилежністю. Точилася напружена гра на кожному клаптику поля, переможця довелося визначати у серії післяматчевих пенальті. Після 3:3 в основний і додатковий час у футбольній лотереї команда ІНТКІ перемогла гравців ІНМТ 5:4.

Фінальна гра на відміну від решти відбулася за невеликого дощу. Саме він відлякав глядачів. І на стадіоні зібрався лише сектор уболівальників ІНРТЗП. Їхня палка і постійна підтримка дала змогу відчувати справжню футбольну атмосферу на стадіоні нашого університету. Радисти одразу захопили ініціативу і завдяки чудовій грі своїх півзахисників та нападаючого Омара Джая вже в першому таймі зробили заявку на перемогу, забивши п'ять сухих м'ячів і не давши супернику жодного шансу біля власних воріт. Насамкінець тайму команда ІНТКІ за-



Триумфатори турніру з футболу серед першокурсників

лишилась у меншості через неспортивну поведінку свого півзахисника. У другому таймі команда ІНРТЗП забила ще три голи, здобувши розгромну перемогу 8:0. Такої впевненої перемоги за всі роки проведення турніру ще не було!

Переможці і фіналісти отримали пам'ятні грамоти і кубок. А в особистих номінаціях відзначені: кращий воротар — Микола Лавров (ІНРТЗП), кращий захисник — Микола Яворський (ІНТКІ), кращий півзахисник - Нікойо Жеофруа (ІНРТЗП) і кращий нападаючий з 10 м'ячами Омар Джая (ІНРТЗП).

— Для за честь грати за свій інститут на таких змаганнях, — каже **кращий нападаючий турніру Омар Джая**. — Суперники були сильні, тому грати було приємно і важко. Завдяки хорошій зіграності і порозумінню на полі, ми здобули перемогу. Цей турнір познайомив мене з багатьма новими друзями. Дуже вдячний уболівальникам Інституту РТЗП, їхня підтримка неабияк допомогла.

— Турнір видався цікавим, напруженим, хороші команди і гравці. На жаль, переможці не ІНТКІ, але команда ІНРТЗП була найсильнішою і справедливо перемогла, — ділиться враженнями **кращий захисник турніру Микола Яворський**.

Турнір показав, що університет поповнили сильні гравці, які матимуть змогу ще раз показати і підтвердити свій клас в змаганнях Кубка ВНТУ з футболу.

Олег РОГУЛЬСЬКИЙ,
студент групи ОТЗ-11 Інституту РТЗП

Осінь—2011

На початку жовтня в лісопарку поруч з нашим університетом відбулась «Осінь—2011» — фінал легкоатлетичного кросу федерації профспілок області.

Чоловіки мали здолати дистанцію 2000 метрів, жінки — вдвічі коротшу.

Команду Вінницького обкому профспілки працівників освіти і науки за підтримки профкому ВНТУ нашого університету представляли викладачі і співробітники кафедри фізичного виховання: доцент Володимир Тихонов, старший викладач Олена Колос, викладачі Денис Кулик, Рима Дубовик та старший лаборант Владислав Столярник. Наша команда посіла 3 місце серед 15 обкомів.

В особистій першості серед жінок не було рівних викладачеві кафедри фізичного виховання ВНТУ Римі Дубовик — майстру спорту міжнародного класу з легкої атлетики, яка цьогоріч у вересні завоювала срібну медаль на Європейських іграх в місті Лінгано (Італія). У призерах серед чоловіків — Владислав Столярник.

Серед студентів перше місце здобули спортсмени ВНМУ. Вихованці нашого ВНТУ завоювали «срібло», випередивши «профі» із ВДПУ. В особистій першості чемпіонкою з кросового бігу серед студенток стала член збірної Вінницької області з легкої атлетики Марія Сарафенюк (Інститут менеджменту).



Призером серед юнаків — першокурсник ІНРТЗП Валентин Бурдейний (група МЕ-11).

Переможці та призери в командних та особистих змаганнях нагороджені Кубками, дипломами та грошовими преміями.

Володимир ТИХОНОВ, доцент,
майстер спорту СРСР



Дмитро В'язников вдруге приходиться до «Студентської музи» як театральний рецензент. З цим його й вітаємо, бо поки що подібне не вдавалось нікому. Можливо, цей його відгук дещо перележав у нашому портфелі. Відчуття гіркої втрати — смерті народного артиста Миколи Сардаковського спонукало нас подати нині його текст — уже як данину пам'яті. А якщо схвильований відгук молодого політехніка — театрала-неофіта дійде до колективу театру, просямо подумати над тим, аби вистава все-таки продовжила своє життя. Так, ані повторити, ані наслідувати Сардаковського-Мазепу нереально, однак інший виконавець дасть свої барви, свої нюанси — й це буде гідною даниною традиції вшанування Гетьмана та пам'яті Актора.

VIVAT КУЛЬТУРОЛОГІЧНИМ ПОШУКАМ ЮНАЦТВА!

З приводу вистави Вінницького академічного театру ім. Садовського «Мазепа»

Світлій пам'яті

заслуженого артиста України Миколи Сардаковського —
виконавця головної ролі

«Стратити не можна помилувати». Навіть у куцях цифрових нейронах комп'ютера зараз іде боротьба — де б ту кому поставити? Одвічне запитання, на яке я намагатимусь у даному випадку (сьогодні ж цей випадок — вистава) дати більш-менш точну відповідь.

Такі роздуми наводять на думку і «на ялинку залізи, і не покотися». Вистава такого класу вимагає розказати як безпосередньо про неї, так і про емоції, які вона викликала. Без цього ніяк.

Дякуючи своїй alma mater, я недавно познайомився з храмом мистецтва — театром. Театр у житті сучасної людини, на жаль, займає не так багато місця. Кінотеатр з одного боку заманює людей цифровими спецефектами, баталіями та попкорном. Але чого він ніколи не дасть, то це відчуття справжності. Навіть — зі стереоокулярами.

У епоху тотальної глобалізації та стандартизації у мозку пересічної людини закладається думка, що театр — застаріле, немодне, бо там, бачте, немає чіпсів і пива. А й, власне кажучи, у театрі такі люди і не потрібні. Це — місце духовної релаксації, розслаблення душі, добрих людей та справжніх емоцій. Вважаю, що сучасній людині з її необмеженим доступом до інформації просто необхідно спробувати знайти себе, частинку своєї душі не тільки у модних кліюбах та стереофонічних кінотеатрах, а й і на концертах класичної музики та виставах. Там знаходиш те, що відрізняє нас від мавп та інших цікавих представників братньої гілки еволюції.

Не дивлячись на слова Джорджа Сандерса, що «гра акторів — все одно, що фокус, оскільки, якщо ти знаєш, як це робиться, то це аніскільки тебе не хвилює», на великій сцені театру Садовського театральні майстри з легкістю змушують глядача відчувати найсильніші емоції.

Вистава «Мазепа», на яку я мав щастя потрапити, дійсно викликає відчуття не те, щоб глядача, а безпосеред-

ньо учасника тих великих історичних подій. Відчувалось, що на сцені не актори — якийсь розумний вчений використав свою машину часу та переніс історичних осіб до нас, на сцену. Навіть декорації на «відмінно» «відпрацювали» витрачені на них кошти.

Постановникам вдалося зберегти баланс почуттів глядача. Мазепа — як необхідно бути гетьману: велич, гордість за країну. Блазень, що весь час крутиться біля Івана Степановича — водночас і сміх, і гріх. Вистава тримає увагу глядача від початку до кінця — тут немає моментів, де б я навіть дістав з кишені свій телефон.

Ця вистава спонукала мене до пошуку інформації про ті історичні події, про перехід Мазепи під протекцію шведського короля, про його злет та падіння. Така магічна сила таланту цілого грона виконавців, а у першу чергу — виконавця головної ролі народного артиста України Миколи Сардаковського. Нині пана Миколи, на жаль, уже немає серед нас, але для багатьох земляків-вінничан гетьман Мазепа назавжди залишиться саме у його інтерпретації — в плоті, в жестах, в інтонаціях Сардаковського.

Постановка дійсно піднімає дух. Бо якщо інша знаменита вистава нашого театру — «Лісова пісня» за Лесею Українкою — здатна доторкнутися до першооснов генетичної пам'яті, то «Мазепа» — до того, що пам'ятаємо і цінуємо як історичний вимір буття нації.

Вистава «Мазепа» запам'ятається своєю атмосферою неоднозначності подій. Той час, коли Україна дійсно мала вагу на геополітичній мапі, необхідно було передати лише майстрам театрального мистецтва. Театру ім. Садовського це вдалося на тверду п'ятірку.

Думаю, що я переконав Вас переглянути цю грандіозну постановку. А якщо ні... просто зробіть щось добре для нееньки України.

«Стратити не можна, помилувати!»

Дмитро В'ЯЗНИКОВ,
студент групи МЕ-09 Інституту РТЗП

Подяка

Адміністрація та художнє керівництво Вінницького академічного музично-драматичного театру ім. Садовського висловлюють велику подяку за багаторічну плідну співпрацю з Центром культурології ВНТУ. Студенти усіх курсів не просто переглядають вистави театру, але й беруть активну участь в обговоренні їх актуальності. Вони виховані, толерантні, грамотні, є справжніми театралами.

Відбуваються творчі зустрічі з акторами як у стінах театру, так і театральні уроки в університеті.

На усі наші прем'єри, бенефіси й професійне свято студенти цікаво й змістовно вітають акторів.

Віримо в подальшу співпрацю у справі виховання підростаючого покоління — майбутнього нашої держави.

З повагою

художній керівник театру — народний артист України Віталій Селезньов,
директор театру — заслужений працівник культури України Володимир Лозовський

Школа красномовства

Чому варто навчатись красномовству? Щоб уміло переконувати, щоб швидше досягати своїх життєвих цілей, щоб бути успішною людиною. Але не тільки. Життя повинно приносити задоволення. Згадайте: все, що сьогодні приносить вам задоволення, мабуть, колись лякало: керування велосипедом чи авто, плавання, гірські лижі, іноземна мова. Так само й красномовство. Людина – істота суспільна, і їй не уникнути спілкування з собі подібними (знайомитись, виголошувати тости, розповідати анекдоти, презентувати себе, щось пояснювати, на когось скаржитись, комусь дякувати). Тому важливо, щоб публічні виступи, спілкування в близькому колі, в колі незнайомих людей приносили вам задоволення.

«Імпульс» відкриває на своїх сторінках «Школу красномовства» – постійну рубрику, в якій читач, що має бажання стати вправним оратором, знайде відповіді на важливі запитання: як написати гарну промову; як позбутися страху трибуни; куди діти руки і очі під час виступу; як працювати з голосом; як взаємодіяти з аудиторією; що таке квіти красномовства; чому не слід звертатися з промовою до людей, що вам неприємні, та на багато інших.

Школу вестиме викладач риторики кафедри КСПП Оксана Броніславівна Залюбівська.



УРОК 1. ПРО ГОЛОВНИЙ ПРИНЦИП КРАСНОМОВСТВА

Замість епіграфа. Не можна навчитися плавати, стоячи на березі. Треба зайти в воду! Щоб стати вправним оратором, слід виступати, виступати й виступати! Без практики дива на станеться. Але, як казав великий Леонардо да Вінчі, завжди практика має бути зведена на гарній теорії.

Отож, **трохи теорії.**

Згадаймо давню притчу про будівельників, що виконують одну й ту ж роботу, але на питання «Що ви робите?» відповідають по-різному. Один відповідає: «Я тягаю каміння». А другий каже: «Я будую храм». Так само розрізняються й оратори. Одні – марнослівні балакуни, а інші – оратори, що мають мету, ідею, місію!

Ось вам **перший урок красномовства** – завжди починайте підготовку промови з чіткого формулювання своєї мети й ідеї.

Мета в ораторському виступі настільки ж значима, як у будь-якій іншій справі. Не маєш чіткого уявлення про свою мету, то й ніколи її не досягнеш. Римський філософ Сенека казав про таких людей: «Хто не знає, в яку гавань пливе, для того немає попутного вітру». Тому кілька важливих зауважень про мету. Коли я ставлю студентам запитання: «Якою може бути мета промови?», найчастіше чую відповіді: «донести інформацію», «привернути до себе увагу». Думаю, останній варіант – привернути до себе увагу – це взагалі не мета, а засіб для досягнення мети. Її варіант «сподобатися аудиторії» здатен навіть зруйнувати виступ, тому що спонукає концентруватись на собі, а не на меті і перетворює оратора на мішень для невпевненості. Мета – «поінформувати», спрямована лише на інтелект слухачів, дуже рідко буває самодостатньою. Оратор пови-

нен сформулювати **триєдину мету**: 1) поінформувати; 2) вплинути на почуття, сформувати ставлення; 3) надихнути, спонукати до дії, вплинути на поведінку. В залежності від жанру промови (інформаційна, урочиста, переконувальна) домінує та чи інша складова цільової установки, але мета завжди повинна залишатись триєдиною!

Що повинно домінувати в промові: вплив на інтелект чи вплив на почуття, залежить не лише від її жанру, а й від аудиторії і від того, де і коли буде реалізовуватись третя частина мети: «спонукати до дії». Якщо слухачі будуть приймати рішення «тут і сьогодні», наприклад потрібно проголосувати чи купити щось, чи записатись кудись прямо в залі, то слід посилити емоційну складову. Якщо рішення слухачі прийматимуть за межами зали, через якийсь час (завтра, через тиждень), то слід зосередитися на фактах, логічних аргументах. Визначаючи співвідношення складових цільової установки, зверніть увагу й на такі «дрібнички». Якщо у залі переважно жінки – додайте більше емоцій, чоловіки – більше раціонального. Зважте, що люди середнього віку – раціоналісти, молодь – емоційна. Виступаєте вранці чи вдень – впливайте на ліву півкулю мозку, тобто на рацію, ввечері – на праву, тобто на почуття.

Тепер **про ідею**, або головну думку промови. Часто, на заняттях з риторики студенти не можуть сформулювати ідеї своїх промов навіть після їх виголошення. Як правило, такі «промови» є потоком речень, які не тримаються купи і не «чіпляються» за слух. Отож починати підготовку промови слід з винайдення і формулювання ідеї. Ідея – це стрижень промови, оратор постійно повинен тримати її в пам'яті, аби зберегти смислову єдність. Запам'ятайте: немає ідеї – немає промови!

Можна виділити **10 основних зауважень щодо формулювання ідеї промови**: 1) не слід ототожнювати ідею з метою; 2) ідея не є основним запитанням промови, вона є стислою, чіткою, і що важливо, не банальною, не загальновідомою відповіддю на це запитання; 3) ідея не має бути загальноприйнятною, принаймні щодо неї мають існувати різні точки зору (як писав Аристотель, ті, хто мають сумнів, що треба поважати батьків, потребують не доказів, а покарання); 4) ваша ідея має зацікавити слухачів, бо досліджено і доведено: інтерес зароджується тоді, коло людина сприймає повідомлення як нове й важливе для себе особисто; 5) основна ідея повинна вказувати на позицію оратора; 6) хороша ідея, як і промова в цілому, має «визріти», тому для її винайдення потрібні не лише знання, а й час; 7) ідеї – вередливі «штучки», вони мають здатність розвіюватися, тому одразу занотуйте кожну ідею, що виникла у вашій голові; 8) формулюйте кілька варіантів основної ідеї – буде з чого вибрати найкращу, крім того більшість ідей так чи інакше використаєте в промові; 9) запишіть навіть безглузді, смішні фантазії і не поспішайте їх критикувати – з них іноді народжуються неординарні конструктивні ідеї, крім того гумор є незамовим у промові; 10) важливо запам'ятати: одна промова – одна ідея, тобто в кожній промові може бути лише одна головна думка!

Потренуйтесь.

Нещодавно У ВНТУ відбулася гра «Дебати» між командами різних університетів Вінниці. Команді ВНТУ випало захищати ідею вступу України до НАТО. У першій промові члена нашої команди йшлося про те, що таке НАТО, які країни є її учасниками, про завдання організації, про умови вступу. На мій погляд, ця промова не виглядала переконливою, бо відчувалося, що процедуру

попередньої рефлексії щодо теми, мети й ідеї не було зроблено. Зробімо це зараз.

Тема: *Вступ України до НАТО.* Зверніть увагу: не «НАТО» і не «Україна і НАТО». Формулювати тему слід максимально конкретно.

Мета: *Переконати аудиторію у необхідності вступу України до НАТО.* А це означає, що оратор повинен говорити не стільки про те, що таке НАТО, скільки про те, чому вступ до НАТО є вигідним для України.



Ідея: відповідь на запитання: «Чому вступ до НАТО є вигідним для України?»
Варіанти ідеї: 1) *Через вступ до НАТО Україна наближається і долучається до найкращих світових і європейських цінностей (демократії, свободи, цінності людського життя, моральних і культурних цінностей).* 2) *Лише вступ до НАТО забезпечить Україні реальну, а не формальну незалежність.* 3) *Вступ до НАТО спричинить розквіт української економіки, відтак підвищення добробуту українців.* 4) ...5)...

Замисліться над мудрістю мудрих!

«Берися говорити у двох випадках: коли предмет своєї промови обмислив ти ясно, або коли сказати про щось необхідно; тому що лише у цих двох випадках промова краща за мовчання» (давньогрецький оратор, логограф, засновник найвідомішої афінської риторичної школи Ісократ).

«Багато говорити і багато сказати – це не одне і те ж» (давньогрецький драматург Софокл)

«Вічно і всюди мовчати – невелика у тому заслуга» (давньоримський поет Овідій).

В наступному номері «Імпульса» мова піде про те, чому не слід звертатися з промовою до людей, що вам неприємні.

Редколегія:

А. В. Писклярова
(головний редактор)

І. П. Зянько
(редактор)

Г. М. Багдасар'ян
(техн. редактор)

В. В. Грабко

Б. І. Мокін

Т. Б. Буяльська

О. Н. Романюк

С. В. Павлов

О. В. Осадчук

В. М. Паламарчук

Т. С. Криклива

М. П. Стрельбицький



Адреса редакції:
кімн. 218, головний корпус,
Хмельницьке шосе, 95,
м. Вінниця, 21021,
Телефони:
внутрішній — 22-68
з міста — 59-82-68
E-mail: impuls@vntu.edu.ua

Засновник та видавець газети «Імпульс» —
Вінницький національний технічний університет.
Хмельницьке шосе, 95, м. Вінниця, 21021,
Свідоцтво про державну реєстрацію ВЦ № 424
від 29.12.2000 р.

Зверстано у видавництві ВНТУ
м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 95,
головний корпус, 1-й поверх, тел. 59-85-32

Комп'ютерна верстка — *Тетяни Крикливої*
Оксани Мензул

Світлини — *Сергія Маркова*

Підписано до друку 24.10.2011 р. Формат 29,7×42 1/2
Наклад 425 прим. Зам. № 2011-164.

Віддруковано у ВНТУ,
в комп'ютерному інформаційно-видавничому центрі,
м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 95,
головний корпус, к. 114, тел. 59-81-59.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
серія ДК № 3516 від 01.07.2009 р.
Розповсюджується безкоштовно.